

Tiyatro: Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe

İçeriği Yazan: [Ayşegül İNAN](#) [1] Zaman: Paz, 07/12/2008 - 07:00

Yazar: Ayşegül İnan

Ayşegül İNAN

“Ya evlat ya devlet!” Kanuni bu sözü söylerken bir baba mıydı, yoksa cihana hükmetmiş bir hükümdar mı? Hangisi daha ağır basmaktaydı hayatında? Bunlar belki de onun bile zor cevapladığı sorulardı. Ama şurası bir gerçektir ki vereceği karar onu ya bir evlattan edecekti ya da bir imparatorluktan.

Şehir Tiyatroları’nda, ilk olarak 16 Ocak 2008 tarihinde Kadıköy Haldun Taner Sahnesi’nde sahnelenmeye başlanan Orhan Asena’nın Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe adlı oyunu, güçlü kurgusu ve başarılı oyunculuklarıyla seyirciyi daha ilk dakikalardan itibaren, oyunun içine çekiyor. Seyirci, sahnede yalnızca tarihin gerçek yüzünü görmekle kalmıyor, aynı zamanda her karakterin iç dünyasında uzun bir yolculuğa çıkıyor. Kanuni, Hürrem, Bayezid, Selim... Oyun metni; onların iç çelişkilerini, bezginliklerini, yorgunluklarını sade bir biçimde vermiş ve onları birçoğuna göre, neredeyse tanrısal boyuta ulaşmış güçlerinden arındırıp “insani” yönleriyle de işlemiş. Bayezid, oyunun bir bölümünde kendisini bir yerlerden izlediğini hisseden babası Kanuni’ye aynen şöyle seslenir: “Tanrı değilsin baba! Sadece tanrıçılık oynuyorsun!” Ve Kanuni, devleti için bunu yapması gerektiğini herkesten iyi bilmektedir. O da Sadrazam Rüstem Paşa’ya şöyle der bir bölümde: “Bana öyle gelir ki Rüstem, ben çok yaşlandım. Dünyam da yaşlandı, devletim de. Şimdi, ancak birbirimize tutunarak ayakta kalabiliyoruz. Onun içindir ki kaygıyla izliyoruz her canlı fikri, her kıpırtıyı...”

Peki ya Hürrem? Tarih sahnesinin o hırslı, güçlü kadını? Söz konusu; evlatları, Bayezid’i ve Selim’i olduğunda yine o güçlü, kimi zaman da acımasız kadın mıdır? Yoksa bir anne mi? “Ezmezsen ezilirsin!” diyen Hürrem, üvey oğlu Mustafa’yı feda etmeye çekinmezken, güç gösterisi yapan bir kadından öte bir anneydi belki de. Çünkü ne Bayezid’i, ne de Selim’i kurban vermek niyetinde değildi Osmanlı’nın bu ağır töresine. Aklına gelmemiştii; bir gün iki oğlunun da karşı karşıya geleceği...

Selim için de durum farksızdı. Kapısına dayanacak celladı mı göze almalıydı; yoksa bir kardeşten olmayı mı? Güçlü olan kazanmalıydı elbette. Bir tahttan ve bir hükümdarlıktan öte; bir yaşamı...

Ve Bayezid... Her yakınmasında şu cümle dökülürdü dudaklarından: “Bir gün Selim’e çağrıcılar gelecekti uçan atlarıyla, Dersaadet’e varıp da tahtı onurlandırması için. Benim ise ecel çalacaktı kapımı, hünkar babamızın acısına yanmaya vakit bırakmadan...” Ve bu yakınmalar, korkular onu babası hayattayken kardeşine meydan okuma hatasını yaptıracaktı.

Oyunun dramatik yapısını tamamlayan diğer öğeler; müzik, kostüm, dekor, ışık, yönetmen Nedret Denizhan’ın rejisiyle birleşince ortaya çıkan görüntü sizi oyunun içinde sürükleyip götürüyor. Özellikle müzik girişlerinin ışıkla bütünleştirilmesi, dekorun her sahnede mükemmel kullanımı, oyun sonunda ayakta alkışlanan oyunculuklarıyla ciddi bir emek harcadığı her sahnesinde belli olan ‘Ya Devlet Başa Ya Kuzgun Leşe’ gerçekten izlenmeye değer. Ve tabii ki tarih kitaplarının okumayan sayfası kalmasın diyenler için de kuşkusuz ayrı bir yere sahip olacaktır.

İyi seyirler...

Yazan: Orhan Asena

Yöneten: Nedret Denizhan

Dekor Tasarımı: Ayhan Doğan

Kostüm Tasarımı: Canan Göknil

Işık: Mustafa Türkoğlu

Müzik: Bora Ayanoğlu

Efekt: Levent Akman

Oynayanlar:

Kemal Kocatürk

Selçuk Soğukçay

Ersin Sanver

Tarık Şerbetçioğlu

Hakan Güner

Mazlum Kiper

Dinçer Çekmez

Berrin Koper

Senan Kara

Rıdvan Çelebi

Sibel Topaloğlu

Yılmaz Meydaneri

Erhan Özçelik

Ergün Üğlü

Bora Ayanoğlu

Haşmet Zeybek

İbrahim Şirin

Caner Bilginer

Selçuk Yüksel

Gökhan Eğilmezbaş

Doğan Altınel

Aslı Narcı

Esra Karabaş

Güneş Han

Oyundan

Bayezid: Sen bir şey söylemezsin Lala!

Lala Mustafa: Ben düşünürüm şehzadem. Dulkadiroğlu'nun söyledikleri doğrudur. Lakin doğru olması yeter mi?

Bayezid: Ne demek istersin Lala?

Lala Mustafa: Doğrunun bir de doğru görünmesi gerek. Doğrunun doğru görünmediği yerde eğrinin doğru görünmesi sakınılmazdır.

Bayezid: Yani?

Lala Mustafa: Bir tuzak kurduk, avımızı bekliyoruz. Bir tuzak; o tuzağı kuranlar, o tuzağa düşecek olanlar... Hep aynı görüntü içindedirler.

Bayezid: Daha açık konuşmanı isterim Lala.

Lala Mustafa: Bu Şehzade Mustafa sevgisini ele alalım ilkin şehzadem! Ama bu hainin çevresinde toplananların bu düzmeceyi gerçekten Şehzade Mustafa sanmaları olacak şey midir? İşte burada, doğru doğruluğunu yitiriyor, eğri doğru gibi görünüyor. Bu çılgın kalabalık ayaklanmak için bir bahane, bir de baş ararlarmış. O bahaneyi de o başı da buldular. Bir yalancı put. Zaten insanlar yüzyıllarca yalancı putlara tapmamışlar mıdır? Yeter ki öfkelerini ve çıkarlarını kollasın o put.

Bayezid: Öfkelerini, çıkarlarını dedin Lala! Sevgiden söz etmekten kaçındın.

Lala Mustafa: Sevgi çoktan gömdü acısını içine şehzadem. Bu konuşan öfkedir, kıskançlıktır, tamahtır. Hünkar efendimiz, tımarlının Şehzade Mustafa acısıyla Nahçıvan Seferi'nde nasıl isteksiz savaştığını görünce, ulufelerini arttırarak gönüllerini almak diledi. Kapıkulu bunu gördü, gücendi. Suçumuz ta başından beri hünkarımız efendimiz yanında bulunmak mıdır dedi. Onların da gönlü alındı. Yirmi bin akçeden yukarı dirliklerin yalnız Asitane yeniçerilerine verilmesi buyruldu. Tımarlının küskünlüğü arttı. İşte bugün, bu düzmecenin çevresinde toplanalar, bu küskünlerdir Şehzadem.

Bayezid: Doğru söylersin lala, yalnız doğru yol hangisidir göstermezsin. Biz de farkındayız. Anadolu karmakarışık. Devlet durmadan kan kaybeder. Ölümler...Ölümler...Ve bu ölüleri geri getirmeyecek paralar... Paralar...Paralar...

iletisim@politikadergisi.com

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 10'da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 10'u indirmek için [buraya tıklayınız](#). [2]]

Yorumlar

- [Kültür/Sanat](#) [3]

Kaynak URL (14/05/2024 - 19:21 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/tyatro-ya-devlet-basa-ya-kuzgun-lese>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/aysegul-inan>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD10.zip>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/kultursanat>